

İçindekiler

Ekonomik Araştırmalar.....	2
<i>Merkez Bankası Faiz İndirmeye Devam Ediyor</i>	<i>2</i>
<i>Tüketici Güven Endeksi Kasım Ayında Tarihinin En Düşük Seviyesinde</i>	<i>3</i>
<i>Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksinde Son Üç Yılın En Yüksek Artışı Kaydedildi</i>	<i>4</i>
<i>Döviz Mevzuatları Yükseliyor</i>	<i>5</i>
<i>Üçüncü Çeyrekte İşsizlik Oranı %11,7 Olarak Gerçekleşti</i>	<i>5</i>
<i>Tüketici Fiyat Endeksi %20'ye Dayandı</i>	<i>6</i>
Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları.....	8
<i>Marmara Denizi ve Adalar 'Özel Çevre Koruma Bölgesi' İlan Edildi</i>	<i>8</i>
<i>BM İklim Değişikliği Konferansı 'nda Anlaşmaya Varıldı</i>	<i>9</i>
<i>Uydu Verileriyle Çevre Kirliliğini Tespit Eden Yazılım Geliştirildi; Türkiye'de En Kirliliği Kentler Belli Oldu</i>	<i>10</i>
Uluslararası Araştırmalar.....	11
<i>Interpol'ün 89. Genel Kurul Toplantısı İstanbul'da Gerçekleştirildi.....</i>	<i>11</i>
<i>Polonya- Belarus Sınırındaki Göçmen Krizinde Avrupa Birliği Kırmızı Alarımda</i>	<i>12</i>
<i>Güney Kıbrıs NAVTEX İlan Etti</i>	<i>14</i>
Bize Ulaşın.....	15
SAM Ekibi.....	16

Merkez Bankası Faiz İndirmeye Devam Ediyor

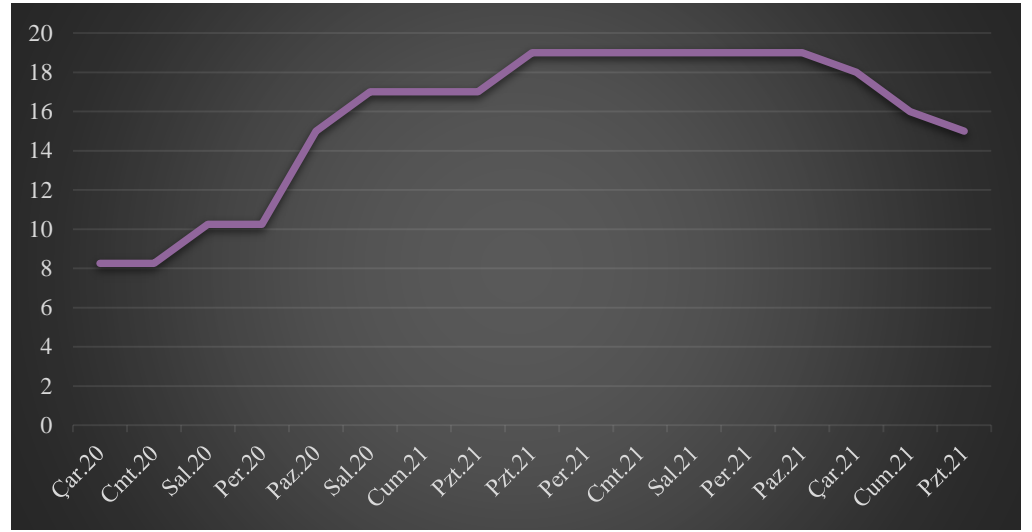
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 18 Kasım 2021 tarihinde Para Politikası Kurulu toplantısını gerçekleştirmiştir. Para Politikası Kurulu'nun aldığı karar çerçevesinde, Eylül ve Ekim aylarındaki gibi politika faizi aşağı yönlü güncellenmiştir. Alınan karar çerçevesinde, Kasım ayında politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı, 100 baz puan düşürölerek %15 seviyesine çekilmiştir.

TCMB tarafından açıklanan karar metninde, öncü göstergelerin yurtiçinde iktisadi faaliyetin dış talebin de etkisiyle güçlü seyrettiği vurgulanmış, aşılamanın toplumun geneline yayılmasıyla salgından olumsuz etkilenen hizmetler, turizm ve bağlantılı sektörlerin canlanmasıyla iktisadi faaliyetlerin daha dengeli bir patikaya oturtulduğuna işaret edilmiştir. Bunun yanı sıra son birkaç ayda gösterilen para politikası duruşunun, ticari krediler üzerinde olumlu etkilerin görölmeye başlandığı belirtilerek, bireysel kredilerle ilgili gelişmelerin de yakından takip edildiği dile getirilmiştir.

Son dönemin tartışmalı konularından biri olan cari açık söylemi, bu toplantı metnine de yansımıştır. Dayanıklı tüketim malları talebinin yavaşladığı, öte yandan dayanıksız tüketim mallarında toparlanmanın devam ettiğine işaret edilmiştir. Bu çerçevede ihracatta güçlü bir artış eğilimi olduğu ve bu durumun yılın geri kalanında yıllıklandırılmış cari işlemler dengesi üzerinde iyileştirici etkisinin devam edeceği vurgulanmıştır. Bu eğilimin fiyat istikrarı hedefi için oldukça önemli bir enstrüman olacağı da karar metnine yansımıştır.

Enflasyonun son dönemdeki artış trendi ise son dönemlerde yükselen gıda ve enerji gibi ithal fiyatlardaki artışlar ve tedarik süreçlerindeki arz yönlü aksaklıklar ile yönlendirilen fiyatlar ve talep gelişmeleriyle açıklanmıştır. Bu çerçevede Kurul, arz yönlü ve para politikası etki alanı dışındaki faktörlerin fiyat artışı üzerinde geçici etkiler oluşturduğunu ve bu durumun 2022 yılının ilk altı ayında devam etmesinin beklendiğini açıklamıştır. Son olarak karar metninde, bu etkilerin ima ettiği sınırlı alanın kullanımının, Aralık ayında tamamlanacağına işaret edilmiştir.

TCMB Politika Faiz Oranı (%)

Kaynak: TCMB

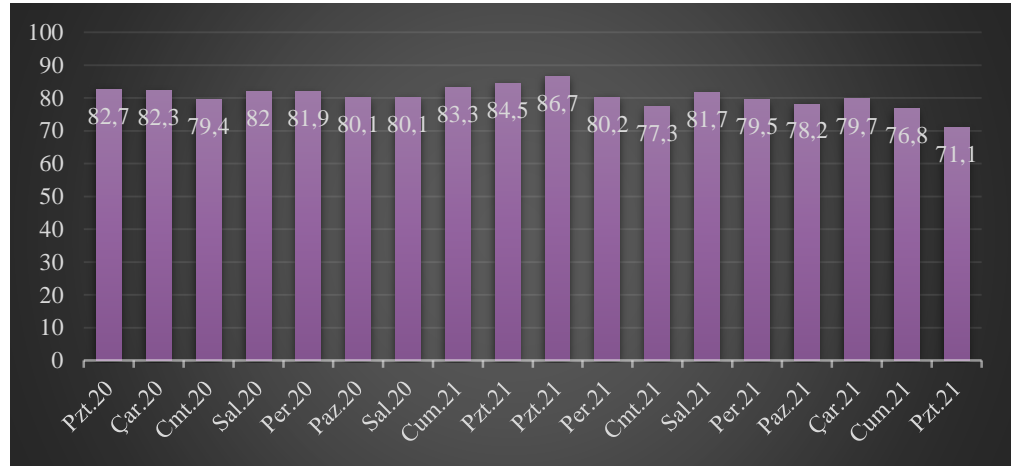
Bu yılın politika faizi serüvenine bakıldığında, Ocak ve Şubat aylarında politika faizi %17 seviyesinde sabit tutulurken, Mart ayında 200 baz puanlık bir artışa gidilerek politika faizi %19'a yükseltilmişti. Takip eden beş aylık dönemde (Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz ve Ağustos), Para Politikası Kurulu toplantılarında politika faizine ilişkin yeni bir karar alınmayarak faiz oranı %19'da sabit tutulmuştur. Beş ayın ardından ilk faiz indirimi 100 baz puan ile Eylül ayında gerçekleştirilerek politika faizi %18'e çekilirken, Ekim ayında daha sert bir faiz indirimine gidilerek faiz oranı %16'ya düşürülmüştür. Kasım ayındaki toplantıda da genişletici para politikası duruşu devam ettirilerek faiz oranı 100 baz puan azaltılmış ve %15'e çekilmiştir. Bu çerçevede TCMB son üç ay içinde 400 baz puanlık bir indirime gitmiştir. Son Para Politikası Kurulu kararları, Aralık ayında da faiz indiriminin devam edeceğine dair güçlü sinyaller vermiştir.

Tüketici Güven Endeksi Kasım Ayında Tarihinin En Düşük Seviyesinde

Tüketici güven endeksi, tüketicilerin ekonomik durumları ve genel ekonomik faaliyetlere ilişkin değerlendirmeleri kapsamı ve gelecek beklentilerini ortaya koyması bağlamında önemli bir gösterge olarak kabul edilmektedir. Mayıs ayında 80 seviyelerinden 70'li seviyelere düşen Tüketici Güven Endeksi, Haziran'da biraz toparlansa da düşüş eğilimini devam ettirmiştir. Ekim ayında 76,8 seviyesi ile 2009'dan bu yana en düşük seviyesini gören Endeks, Kasım ayında tarihi bir dip görmüştür.

Ekonominin genel durumuna ilişkin öncü göstergelerden biri olan Tüketici Güven Endeksi'nin Kasım ayı değeri açıklanmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan veriler çerçevesinde, Kasım ayında Tüketici Güven Endeksi bir önceki aya göre %7,3 oranında azalarak 71,1'e düşmüştür. Bu çerçevede 2004 yılından bu yana tutulan Tüketici Güven Endeksi, 71,1 ile tarihinin en düşük seviyesini görmüştür.

Mevsim Etkilerinden Arındırılmış Aylar Bazında Tüketici Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

Geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi, Kasım ayında %7,5 oranında azalarak 56,1 olmuştur. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi ise Kasım ayında %8,8 oranında azalarak 68,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan Gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi, Kasım ayında %8,1 oranında azalarak 68,2 olmuşken, geçen 12 aylık döneme göre gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi endeksi Kasım ayında %5,4 oranında azalarak 91,4'e düşmüştür.

Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksinde Son Üç Yılın En Yüksek Artışı Kaydedildi

TÜİK, Ekim ayına ilişkin Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksini (YD-ÜFE) açıklamıştır. Ekim ayı verilerine göre YD-ÜFE, bir önceki aya göre %7,93, bir önceki yılın Aralık ayına göre %31,31, bir önceki yılın aynı ayına göre %32,96 ve on iki aylık ortalamalara göre %35,36 artış göstermiştir. Bu çerçevede aylık bazda görülen artış, 2018 yılının Eylül ayından bu yana kaydedilen en yüksek artış olmuştur.

Sanayinin iki önemli sektöründen biri olan madencilik/taşocakçılığında YD-ÜFE yıllık %25,6 artarken, diğer önemli sektör olan imalatta ise YD-ÜFE yıllık %33,09'luk artış kaydetmiştir. Bu sektörlerdeki aylık değişimler ise sırasıyla %6,46 ve %7,96 olmuştur. Ana sanayi

gruplarının yıllık değişimleri ise şu şekilde olmuştur: ara malında %42,00, dayanıklı tüketim malında %25,07, dayanıksız tüketim malında %21,89, enerjide %139,16 ve sermaye malında %18,4. Ana sanayi gruplarının aylık değişimleri de şu şekilde gerçekleşmiştir: ara malında %8,15, dayanıklı tüketim malında %5,70, dayanıksız tüketim malında %6,54, enerjide %18,28 ve sermaye malında %6,74.

Döviz Mevduatları Yükseliyor

TCMB verileri çerçevesinde 5 Kasım haftasında döviz mevduatları 233,30 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 12 Kasım haftasında ise döviz mevduatları 2 milyar dolar artarak 235,17 milyar dolara yükselmiştir. Böylece döviz

mevduatları yeniden 235 milyar doların üzerine çıkmıştır. 12 Kasım haftasında gerçek kişilerin döviz mevduatları 847 milyon dolar artışla 143,7 milyar dolara yükselirken, tüzel kişilerin döviz mevduatları ise 1 milyar dolar artışla 91,5 milyar dolar olmuştur. Tüm bu gerçekleştirmeler ışığında döviz mevduatlarının toplam mevduatlara oranı %55,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

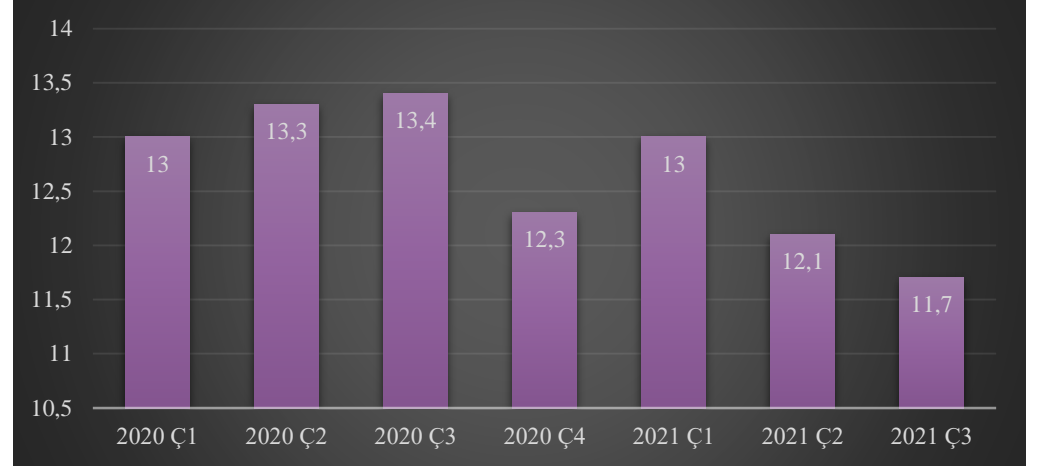
Üçüncü Çeyrekte İşsizlik Oranı %11,7 Olarak Gerçekleşti

TÜİK, Temmuz-Eylül dönemini kapsayan üçüncü çeyreğe ait iş gücü istatistiklerini açıklamıştır. Bu çerçevede Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı 2021 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 57 bin kişi azalarak 3 milyon 842 bin kişi olmuştur. Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı ise 0,4 puanlık azalış ile %11,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı üçüncü çeyrekte geçen yılın aynı çeyreğine göre 1,7 puan azalmıştır.

Diğer yandan tarım dışı işsizlik oranı, ikinci çeyreğe kıyasla 0,4 puan düşerek %13,6 olmuştur. Yılın üçüncü çeyreğinde 15-24 yaş grubunu kapsayan genç

nüfusta ise mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı bir önceki çeyreğe göre 1,1 puanlık azalışla %22,1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Mevsim Etkilerinden Arındırılmış İşsizlik Oranları (Çeyreklik, %)

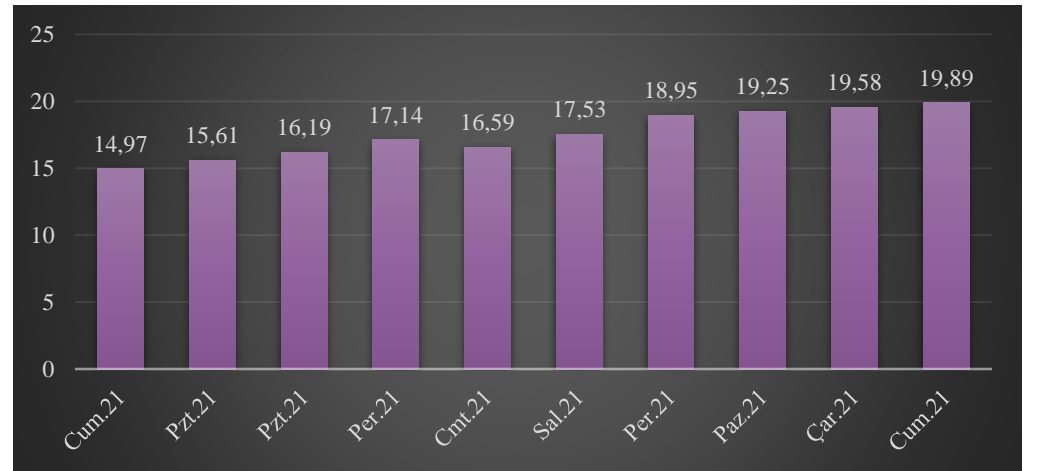

Kaynak: TÜİK

Tüketici Fiyat Endeksi %20'ye Dayandı

TÜİK Ekim ayının tüketici ve üretici fiyat endekslerini yayımlamıştır. Bu çerçevede TÜFE'de (2003=100) 2021 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre %2,39, bir önceki yılın Aralık ayına göre %15,75 ve on iki aylık ortalamalara göre %17,09 artış gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı ayına göre ise artış oranı %19,89 olarak kaydedilmiştir.

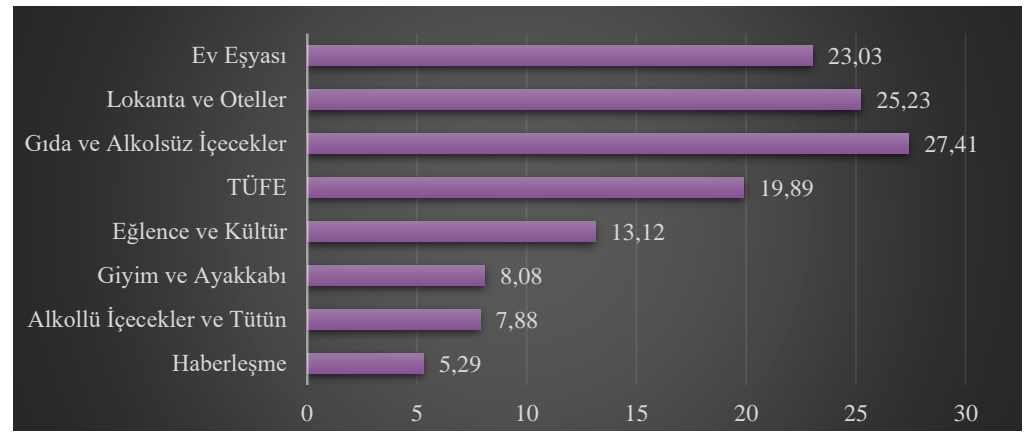
TÜFE'de Yıllık Değişim (Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre, %)

Kaynak: TÜİK

TÜFE ana harcama gruplarına göre yıllık yüzdelik değişime bakıldığında, en düşük artış %5,29 ile haberleşme grubunda gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın daha ılımlı olduğu diğer ana gruplar ise alkollü içecekler ve tütün (%7,88), giyim ve ayakkabı (%8,08) ve eğlence/kültür (%13,12) olmuştur. Diğer yandan gıda ve alkolsüz içeceklerde geçen yılın aynı ayına göre değişim %27,41 ile oldukça yüksek seyretmiştir. Lokanta ve otellerde ise yıllık değişim %25,23 olurken, ev eşyasında ise yıllık değişim %23,03 seviyesinde gerçekleşmiştir.

TÜFE Ana Harcama Grupları Değişim Oranı (Seçilmiş Göstergeler, Yıllık, %)

Kaynak: TÜİK

Diğer yandan Ekim ayında üretici enflasyonu (ÜFE) ise yıllık %46,31 olmuştur. Böylelikle yıllık üretici enflasyonunda, 2002 yılının Haziran ayından bu yana en yüksek seviye gözlemlenmiştir. Ayrıca veriler tüketici ve üretici enflasyonu arasındaki makasın da oldukça yüksek bir seviyeye ulaştığına işaret etmiştir.

Marmara Denizi ve Adalar 'Özel Çevre Koruma Bölgesi' İlan Edildi

05.11.2021 tarih ve 31650 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kıyı kenar çizgisi esas alınarak hazırlanan ve kroki ile sınırları gösterilen alanın Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak tespit ve ilan edildiği belirtildi. Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde 19 Ekim 1989 tarihli ve 383 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) hükümlerinin uygulanacağı belirtilen karara göre, İstanbul'un Adalar ilçesi (Prens Adaları) ile Balıkesir'in Erdek ve Marmara ilçeleri sınırlarındaki mevcut her ölçekteki plan, plan kararları ve projeler konusunda söz konusu KHK hükümlerine göre yapılacak değerlendirme sonuçlanıncaya kadar herhangi bir uygulama yapılamayacak. Belirlenen bölgede mevzuat hükümlerine göre çevrenin araştırılması, korunması ve izlenmesine ilişkin belirlenecek usul ve esaslar ile bunların yansıtıldığı planlar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca hazırlanacak ve onaylanacak.

Söz konusu usul ve esaslar çerçevesinde bölgedeki faaliyetlerle ilgili tedbirlerin alınması, kontrolü ve izlenmesi yetkisi de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca ait olacak. Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma

Bölgesi'nde bu kararın yayımı tarihinden önce onaylı planlarına veya mevzuata uygun olarak ruhsatı alınmış ve inşaatı su basman seviyesinde tamamlanmış yapıların inşaatına ruhsat ve eklerine göre devam edilecek. Bölgede noktasal ve/veya yayılı olarak atık su deşarjları, debisine bakılmaksızın deşarj standartları sağlanarak yapılacak. Söz konusu bölgede hareket eğitim sahaları ile askeri yasak ve güvenlik bölgelerinde yürütülecek faaliyetler, Milli Savunma Bakanlığı ile koordineli olarak yürütülecek. Ayrıca 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun, 618 sayılı Limanlar Kanunu, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve Limanlar Yönetmeliği ile belirlenen Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı veya liman başkanlıklarına verilen görev, yetki ve sorumluluklar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığıyla koordineli olarak yürütülecek. Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde su

ürünlerinin istihsaline yönelik olarak 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'yla Tarım ve Orman Bakanlığına verilen görev, yetki ve sorumluluklar da Tarım ve Orman Bakanlığı ile koordineli olarak sürdürülecek.

BM İklim Değişikliği Konferansı'nda Anlaşmaya Varıldı

İskoçya'nın Glasgow kentinde yapılan COP26'da müzakereler, bazı itirazlara rağmen tüm katılımcı ülkeler tarafından imzalandı. Bir anlaşmaya varmak için belirlenen sürenin sona ermesine rağmen, fosil yakıtlarla ilgili dilde anlaşmazlık nedeniyle çıkmaza giren müzakereler bir ifade değişikliğiyle tamamlandı. Taslak metinde yer alan, ülkelerin "azaltılmamış kömür enerjisi ve verimsiz fosil yakıt sübvansiyonlarını aşamalı olarak kaldırmayı hızlandırmaları" gerektiği şeklindeki ifade, "aşamalı olarak azaltmaları" şeklinde değiştirildi.

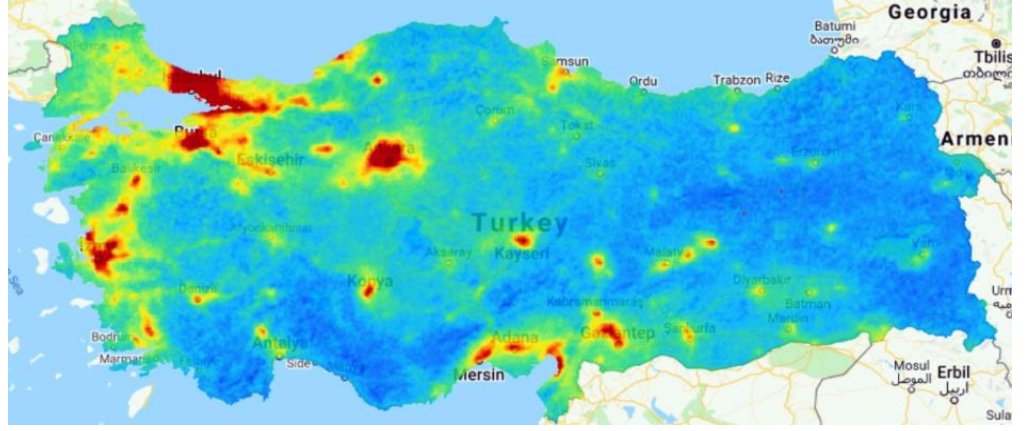

Bazı Avrupa ve ada ülkeleri; Çin ve Hindistan'ın yoğun itirazları sonucu yapılan değişiklik karşısında hayal kırıklıklarını dile getirse de metni kabul etti. Bununla beraber ilk kez bir BM iklim anlaşmasında fosil yakıtlardan bahsedilmiş oldu. Varılan anlaşmada ülkeler küresel sıcaklık artışının sanayi devrimi öncesine oranla 1,5 derece ile sınırlandırılması için gelecek yılın sonuna kadar 2030 emisyon azaltma hedeflerini güçlendirmeyi kabul etti.

Anlaşmanın öne çıkan başarıları:

- 1,5C hedefini ulaşılabilir kılmak adımı, gelecek yıl emisyon azaltma planları için yeniden bir araya gelinecek.
- İlk kez uluslararası bir anlaşmada kömür kullanımını sınırlama taahhüdü verildi.
- Gelişmekte olan ülkeler için mali yardımlar artacak.

Uydu Verileriyle Çevre Kirliliğini Tespit Eden Yazılım Geliştirildi; Türkiye’de En Kirli Kentler Belli Oldu

Bülent Ecevit Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Geomatik Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Şenol Hakan Kutoğlu, Doç. Dr. Alihsan Şekertekin ve yüksek lisans öğrencisi Fatemeh Ghasempour ile birlikte, uydu verilerini kullanarak fosil yakıtların yarattığı çevre kirliliğinin tespitini sağlayan bir yazılım geliştirdi. Yazılım kapsamında NO₂ (azotdioksit) fosil yakıtların, yani gaz, kömür ve yağların yanması sonucunda ortaya çıkan hava kirlleticilerin Türkiye genelinde hangi illerde ne kadar kirliliğe neden olduğu ortaya çıkartıldı. Uyduya dayalı verilerde, Türkiye'nin 2018, 2019, 2020 ve 2021 Eylül ayı ortalamalarının istatistiki verileri hesaplandı.

Buna göre Türkiye'nin en kirli illeri, nüfusun da en yoğun olduğu iller arasında olan İstanbul, Ankara ve İzmir oldu. Bu illeri Bursa, Kocaeli gibi sanayi ve ulaşımın yoğun olduğu iller takip etti. Karadeniz'de ise Zonguldak ve Samsun'da hava kirliliklerinin Türkiye ortalamasını aştığı görüldü.

Interpol'ün 89. Genel Kurul Toplantısı İstanbul'da Gerçekleştirildi

Uluslararası Polis Teşkilatı (Interpol) Genel Kurul Toplantısı'na 2021 yılında İstanbul ev sahipliği yapıyor. Bu yılki genel kurul toplantısına bakan, bakan yardımcısı, müsteşar, uluslararası kuruluş temsilcisi düzeyinde olmak üzere, 160'tan fazla ülkeden temsilci katıldığı belirtildi. Genel kurul kapsamında Interpol Başkanı, Başkan Yardımcıları ve İcra Komitesi üyeleri de İstanbul'da gerçekleştirilecek seçimle belirlenecek.

Normalde Interpol başkanlığına aday isimlerin kamuya açık bir şekilde kampanya yürütmesi alışılmış bir durum değil fakat halen yürütme komitesi üyesi olan Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)'nden Tümgeneral Ahmed Nasser el-Reisi eylül ayında yayınladığı bir deklarasyonla neden başkanlığa aday olduğunu açıklamıştı. Fakat el-Reisi'nin adaylığı birçok batılı ülke ve uluslararası kuruluşun tepkisine neden olmuştur. El-Reisi İngiliz akademisyen Michael Hedges ve BAE'li muhalif Ahmed Mansur gibi siyasi tutuklulara işkence edilmesinden sorumlu tutulmuştu ve hakkında iddialar da oldukça gündemdedi. Fransız milletvekilleri Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un doğrudan müdahil olmasını isterken Alman milletvekilleri el-Reisi'nin adaylığının Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi'ne aykırı olduğunu savunarak seçilmesinin Interpol'ün saygınlığına darbe vuracağını belirttiler.

Öte yandan BAE de para ile Interpol içerisindeki etkinliğini artırmaya çalışmakla suçlanınca Interpol üzerinde yeni bir baskı ortaya çıktı ve sorun uluslararası bir krize de evrildi. İngiliz eski başsavcı Sir David Calvert-Smith tarafından yayınlanan bir raporda BAE'nin 2017 yılında

Interpol'e bağlı *Foundation for a Safer World* için bağışladığı 50 milyon doların Körfez ülkesini teşkilat içindeki etkinliğini artırmak için kullanıldığını ileri sürmüştür.

Interpol başkanlığına aday bir diğer isim olan Çekya'dan Sarka Havrankova Euronews'e verdiği mülakatta el-Reisi hakkında medyada yer alanlar dışında bilgisi olmadığını ama bir polis olarak ortaya atılan ciddi iddiaları görmezden gelemeyeceğini belirterek, "Bu organizasyonumuza olan güveni zedeleyebilir" ifadelerini kullanmıştır. BAE'nin bağışları sorulduğunda ise Harkankova saygının parayla satın alınacak bir şey olmadığını vurgulayarak "Bunu attığınız adımlarla kazanırsınız" cevabını vermiştir. Harkankova Interpol'ün

politize edilmemesi ve zenginliğin kolluk kuvvetlerinde bir etki unsuru olmaması gerektiğinin de altını çizmişti.

Uluslararası ününe rağmen Interpol her zaman finansman sıkıntısı yaşayan bir teşkilat olmuştur. Örneğin 2020 yılında teşkilatın operasyon bütçesi 136 milyon euro oldu. Bunun 60 milyon eurosu üye ülkelerin aidatlarından gelirken gerisi bağışlardan karşılanmıştır. 2020 yılında en fazla bağıışı 7,8 milyon Euro ile Avrupa Komisyonu yapmıştır. Onu 6,1 milyon Euro ile Interpol Vakfı izlemiştir. Bunun dışında Kanada, Norveç, Japonya ve Katar da önemli bağışçılar arasında yer aldı.

Başkan adayı konusundaki tepkilerin yanı sıra bir diğer eleştiri de 2020 yılında yapılması gerekirken salgın nedeniyle ertelenen genel kurul toplantısının İstanbul'da yapılmasına gelmiştir. ABD merkezli düşünce kuruluşu The Heritage Foundation tarafından yayınlanan raporda kırmızı bülten sistemini suiistimal ettiğini savunduğu Türkiye'nin böyle bir toplantıya ev sahipliği yapmasının yanlış olduğu vurgulanmıştır. Rusya ve Çin gibi otokrat yönetimlerin siyasi rakiplerini elimine etmek için kırmızı bülteni sık kullandığı bilirse de Türkiye'nin başvurusu en fazla reddedilen ülke olduğu belirtildi.

Polonya-Belarus Sınırdaki Göçmen Krizinde Avrupa Birliği Kırmızı Alarmda

Polonya-Belarus sınırındaki göçmen krizinde tansiyon yüksek ve Avrupa Birliği'nin ana gündem maddelerinden biri olarak yerini koruyor. Son günlerde sayıları giderek artan göçmenlere karşı Polonya emniyet güçlerinden hoparlörler aracılığıyla “Eğer emirlere uymazsanız size karşı güç kullanılacaktır” ifadeleriyle sık sık sesli uyarılar yapılmakta. Video kayıtlarında sınırdaki dikenli tellere çok yaklaşan göçmen gruplarının panzerlerden sıkılan tazyikli su ve göz yaşartıcı gazla geri püskürtüldüğü görüldüğü uluslararası kamuoyunun da ilgisini çekmişti. Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Polonya emniyet birimlerinin Belarus'taki göçmenleri durdurmak için göz yaşartıcı gaz ve tazyikli su ile müdahale etmesini kesinlikle kabul edilemez olarak nitelendirerek dünyanın ilgisini çekmeye çalıştı.

Polonya Sınır İdaresi'nden yapılan açıklamada bu ay içerisinde Belarus sınırından ülkeye girmek için 5 bin girişimin gerçekleştiği açıklandı. Bu sayı geçen yıl yalnızca 88 olarak kayda girmişti. Polonya sınırlarını korumak için polis, sınır koruma ve askerden oluşan 20 bin kişilik bir gücü sınır kenti Kuznica yakınlarında görevlendirdi. Bunun yanında Avrupa Birliği ülkelerinin yanında İngiltere de destek amaçlı askeri birlikler konusunda yardımcı

olacağını belirtmişti. Yaklaşık 4 bin göçmenin Polonya-Belarus sınırı arasında sıkıştığı ne Polonya'ya girişine ne de Belarus'a geri dönmesine izin verilmediği bildiriliyor.

Belarus'ta yapılan seçimin ardından ülkede başlayan protestolar sonrası AB yönetimi, Minsk'i hedef alan bir dizi yaptırım uygulamıştı. Minsk yönetimi ise çoğu Iraklı olan göçmenleri, AB'nin ve NATO'nun doğu kanadını oluşturan üç ülke sınırına yığmaya başladı. Sorunun başlangıcında olduğu gibi gidişatında da politik hamlelerin oluşu dikkatleri ülke yönetimlerine çevirmekte. Göçmenlerden yüzlercesi Belarus kara sınırını geçtiği andan sonra da bir daha geri alınmadı. Polonya'nın da bu kişileri almaması üzerine içlerinde çocuk ve kadınların da olduğu göçmenler iki ülke arasında yer alan yüz metre genişliğindeki insansız bölgede sıkışıp kaldı. Açlıktan ve soğuktan ölmemeleri için her ne kadar AB tarafından kendilerine battaniye ve yiyecek verilse de uzun süre bu şekilde yaşamaya devam etmeleri mümkün gözükmemekte. İçlerinde hastalananların da olduğu göçmenler birkaç kez sınırı geçme girişiminde bulundu ancak başarılı olamadı.

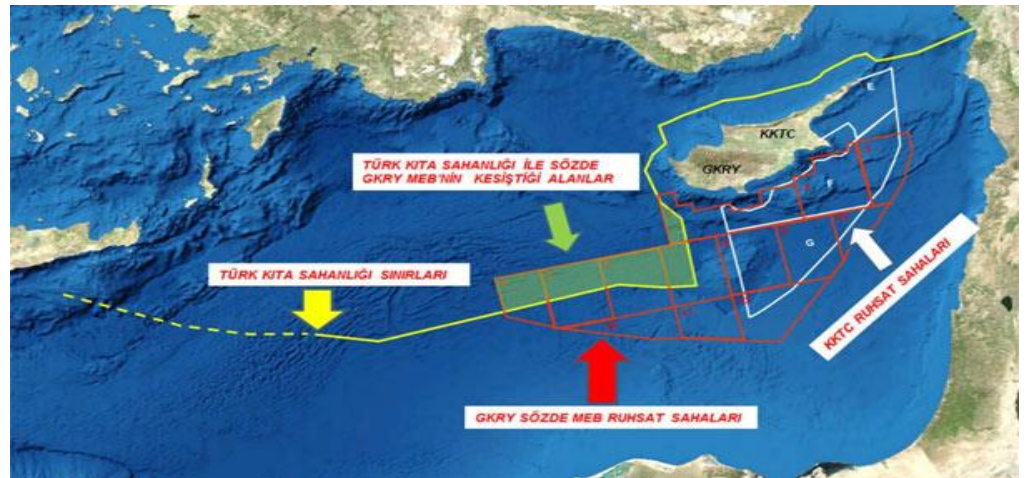
AB, Polonya sınırındaki göçmen krizinin ardından Belarus'a yönelik yaptırımların kapsamını genişletme kararı aldı. AB Konseyinden yapılan açıklamaya göre, AB Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda alınan karar Belarus rejiminin insanları siyasi amaçlar için silah olarak kullanmasına karşılık verilmesine imkân tanıyacak. Yeni düzenleme ile Belarus'a yönelik yaptırım

listesine alınacak kişi ve kuruluşlarla ilgili kriterleri genişletiyor. Artık havayollarının yanı sıra göçmenlerin sınıra getirilmesinde rol oynayan seyahat acenteleri, bireyler ve tüm organizatörler Belarus lideri Aleksandr Lukaşenko'nun hibrid saldırılarının bir parçası olarak değerlendirilecek. Belarus'un Polonya, Letonya ve Litvanya sınırlarındaki göçmen krizine karıştığı iddia edilen her tüzel ve özel kişinin mal varlığının dondurulabilecek ve seyahat yasağı gibi kısıtlamalardan etkilenebilecek. Buna ilişkin yeni liste ise ilerleyen günlerde belirlenecek.

Güney Kıbrıs NAVTEX İlan Etti

Güney Kıbrıs, Doğu Akdeniz'de yeni bir NAVTEX ilan ederek sondaja başlayacağını duyurdu. Güney Kıbrıs Arama ve Kurtarma Koordinasyon Merkezinin, Exxon Mobil-Qatar Petroleum konsorsiyumu tarafında Güney Kıbrıs münhasır ekonomik bölgesi içerisinde bulunan 10'uncu parseldeki Glafko yatağında bir teyit sondajı yapılması amacıyla NAVTEX (Denizcilere Duyuru) yayımladığı bildirildi. Güney Kıbrıs yerel basınında yer alan habere göre, ilan edilen NAVTEX ile, 19 Kasım 2021-22 Ocak 2022 tarihleri arasında ön hazırlık çalışmaları ve sondaj faaliyetlerinin yapılacağı duyuruldu.

Güney Kıbrıs Enerji Bakanı Nataşa Pilidu, geçen hafta yaptığı açıklamada, tüm sürecin 2-3 ay süreceğini, araştırma sondajının sonuçlarının da 2022 yılının şubat ile mart ayında çıkmasının beklendiğini belirtmişti. Exxon Mobil-Qatar Petroleum konsorsiyumu tarafından 2019 yılında Glafkos yatağında yapılan araştırma sondajının, 5-8 trilyon ayak küp doğal gaz içerdiği tahmin edilen bir doğal gaz yatağı bulunmasına yol açtığı anımsatıldı. Güney Kıbrıs, Covid-19 salgını nedeniyle Nisan 2020'de ertelenen Doğu Akdeniz'de ilan ettiği sözde münhasır ekonomik bölgedeki sondaj programlarının yeniden başlayacağını duyurması ve ilan ettiği NAVTEX'ler bölgede yeni bir gerginliğe yol açıyor.

Güney Kıbrıs tarafından Nautical Geo araştırma gemisinin faaliyetlerine yönelik 29 Eylül 2021’de NAVTEX (Denizcilere Duyuru) yayımlanması ve Malta bayraklı, İtalyan sahipli Nautical Geo’nun 3 Ekim 2021’de çalışmalarına başlaması tansiyonu artırmıştı. Türkiye Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, 15 Kasım 2021’de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin 38. kuruluş yıl dönümü vesilesiyle düzenlenen törende yaptığı konuşmada, bölgedeki enerji kaynaklarının, adadaki iki taraf için iş birliği fırsatı olduğunu vurgulamıştı. Oktay, “Akdeniz’in yaşanan insani krizler ve göçmen manzaraları sebebiyle, trajedi denizi olarak anıldığı yetmedi mi? Şimdi Rum tarafı, bölgede yeniden tek taraflı hidrokarbon çalışmalarına başlayacağını duyuruyor. Hiç merak etmesinler, onları yalnız bırakmaz, sondaj çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam ederiz. Kimseden çekinmiyoruz. Doğu Akdeniz’de macera arayan cevabını alır” ifadelerini kullanmıştı.

Doğu Akdeniz’de ve özellikle Kıbrıs çevresinde yürütülen petrol ve doğal gaz aramalarıyla belirli bölgelerdeki kaynak keşifleri, Akdeniz’e komşu ülkelerin enerji arz güvenliğini yakından ilgilendiriyor. Güney Kıbrıs, Türkiye’nin itirazlarına rağmen, adanın tek otoritesi gibi davranarak Doğu Akdeniz’de 13 parselden oluşan sözde münhasır ekonomik bölge ilan etmişti. Rum kesimi, bu sözde ekonomik bölge sahaları için İtalyan Eni, Fransız Total, Amerikan ExxonMobil gibi uluslararası enerji firmalarına hidrokarbon arama ve çıkarma ruhsatları verdi. Bu gelişmeler de gerginliği artırmıştı.

Bize Ulaşın

- ▶ Email: sam@ktu.edu.tr
- ▶ Twitter: [@sam_ktu](https://twitter.com/sam_ktu)
- ▶ Facebook: [@ktusam2020](https://www.facebook.com/ktusam2020)
- ▶ Instagram: [@sam_ktu](https://www.instagram.com/sam_ktu)
- ▶ Youtube: [KTÜ Stratejik Araştırma Merkezi](https://www.youtube.com/ktu_stratejik_arastrma_merkezi)
- ▶ Website: <https://www.ktu.edu.tr/sam>

YÖNETİM KURULU

Müdür

Doç. Dr. Özgür TÜFEKÇİ

Müdür Yardımcıları

Doç. Dr. Abdullah UZUN

Dr. Öğr. Ü. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Üyeler

Prof. Dr. Bünyamin ER

Doç. Dr. İsmail KÖSE

Doç. Dr. Umut ÜZAR

Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ

ÇALIŞMA GRUPLARI

Ekonomik Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Umut ÜZAR

Arş. Gör. Tuğçe ADIMLI
Sema ŞEKER

Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ

Doç. Dr. Bayram SEVİNÇ
Dr. Öğr. Ü. Hüseyin YADIGAROĞLU
Arş. Gör. İlhan BİLİCİ

Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Öğr. Ü. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Doç. Dr. Abdullah UZUN
Öğr. Gör. Fatma NALBANT
Arş. Gör. Tülay DEMİR
Arş. Gör. Kubilay DÜZENLİ
Arş. Gör. Nisa ERDEM
Arş. Gör. Abdülgazi YIKICI
Kübra ÖZDEMİR
Aynur YILDIRIM

Uluslararası Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Vahit GÜNTAY

Doç. Dr. İsmail KÖSE
Arş. Gör. Göktuğ KIPRIZLI
Arş. Gör. Fevzi KIRBAŞOĞLU
Ceren HAKYEMEZ
Dilek KARADENİZ
Muharrem BAYRAK
Muhammed Resul EROĞLU
Mehmet Can ALBAYRAK
Nurfer GEZER
Lütfü OSMANOĞLU
Aleyna TEMİZ
Münevver YAVUZ
Ogün YILMAZ

